

Bygg og Anlegg

NS 8406

Spesielle kontraktsbestemmelser

Norsk Standard NS 8406:2009 «Forenklet norsk bygge- og anleggskontrakt» gjelder med tillegg og endringer som beskrevet i det etterfølgende. Punktene er nummerert med referanse til tilsvarende bestemmelser i NS 8406.

4 KONTRAKTSDOKUMENTER

Pkt 4 erstattes med følgende:

Følgende dokumenter inngår i kontrakten:

- Signert avtaledokumentet
- Kontraktsbestemmelser
  - Disse spesielle kontraktsbestemmelser
  - NS8406:2009
- Vedlegg:
  - Vedlegg A: Arbeidsomfang
  - Vedlegg B: Vederlag
  - Vedlegg C: Fremdriftsplan
  - Vedlegg D: Administrative bestemmelser

Inneholder kontraktsdokumentene bestemmelser som strider mot hverandre, skal de gjelde i den rekkefølgen som er angitt ovenfor.

Er det motstrid mellom beskrivelsen og kontraktstegningene, gjelder beskrivelsen foran kontraktstegningene. Utførelse som bare er angitt på tegning, men som også burde ha vært angitt i beskrivelsen eller mengdefortegnelsen, omfattes ikke av kontrakten.

Er det motstrid mellom bestemmelser i de enkelte dokumentgruppene, går spesielle bestemmelser foran generelle bestemmelser, og bestemmelser utarbeidet særskilt for kontrakten, foran standardiserte bestemmelser.

7 VARSLER OG KRAV

Pkt. 7, andre og tredje punktum erstattes med følgende:

Varsel og krav iht. pkt 19, 20, og 22 skal gis på skjemaer fastlagt av byggherren og behandles i egne databaser i prosjektets samhandlingsrom. For andre forhold enn de som inngår i pkt., 19, 20, og 22 skal varsel og krav som er innført i referatet ført etter punkt 6, regnes som skriftlig. Varsel og krav gitt ved elektronisk kommunikasjon regnes bare som skriftlig dersom dette er avtalt oversendt via prosjektets samhandlingsrom (eRoom).

8 SIKKERHETSSTILLELSE

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

9 FORSIKRING

[Benyttes kun der det er etablert en egen prosjektforsikring for anlegget. Ellers strykes hele punkt 9]

Pkt. 9, erstattes med følgende:

9.1. Partenes plikt til å holde kontraktsgjenstanden mv. forsikret for tingskade

Byggherrens tingforsikring

Byggherren skal holde forsikret materialer, prosjekteringsdokumenter og det som til enhver tid er utført av kontraktsarbeidet. Det samme gjelder for materialer og prosjekteringsdokumenter byggherren har betalt forskudd for eller fremskaffet og overgitt i entreprenørens besittelse. Forsikringen skal gi dekning for det som det vil koste å bringe materialene, prosjekteringsdokumentene og kontraktsarbeidet i samme stand som før skaden.

Forsikringen skal tegnes i henhold til de vilkår som byggherren aksepterer for de arbeider som skal utføres for prosjektet, og skal omfatte brannskade, vannskade, hærverk og annen skade. Forsikringen skal dessuten dekke tyveri. Den skal gjelde inntil hele kontraktsgjensstanden er overtatt av byggherren, og overført til byggherrens driftsforsikringer, eventuell periode for forsikring av garantiarbeider kommer i tillegg for opp til maksimalt 24 måneder etter slik overtagelse.

Entreprenørens tingforsikring

Entreprenøren skal på tilsvarende måte som byggherren forsikre det som til enhver tid er utført av kontraktsarbeidet og som befinner seg på entreprenørens byggested i den grad de befinner seg utenfor Norge.

Entreprenørens transportforsikring

Entreprenøren skal tegne transportforsikring som skal dekke transport av materialer som skal inngå som en del av prosjektet inklusive de byggherren har betalt forskudd for og materialer byggherren har overgitt i entreprenørens besittelse. Øvrig av entreprenørens utstyr m.m. som ikke inngår i forsikringsverdien dekket av byggherren, må entreprenøren selv tegne forsikring for.

9.2. Partenes plikt til å holde ansvarsforsikring dekket

Byggherren skal tegne ansvarsforsikring for erstatningsansvaret for kontraktsarbeidene som inkluderer byggherreansvaret og entreprenørens og underentreprenørens ansvar. Forsikringen skal dekke entreprenørens og underentreprenørens ansvar på en sekundær basis for de skader som ikke er dekket av entreprenørens og underentreprenørens ansvarsforsikring.

Byggherrens forsikringssum for ansvarsforsikring dekket av byggherren skal være på minst NOK 50 mill pr. skadetilfelle.

Entreprenøren er forpliktet til å tegne en primær ansvarsforsikring for seg og sine underentreprenører i forbindelse med utførelsen av kontraktsarbeidet på et minimumsbeløp på 150 G.

Partenes forsikringsavtaler nevnt ovenfor skal inneholde bestemmelser om regressfraskrivelse fra forsikringsselskapet(ene) mot partene.

Byggherren og entreprenøren/underentreprenører skal angis som medforsikret i hverandres forsikringspoliser (begrenset til de forsikringsplikter som fremgår av denne kontrakt).

9.3 Entreprenørens profesjonsansvar

Byggherre kan kreve å få erstattet påregnlige tap som følge av entreprenørens rådgivingsfeil når oppdraget ikke er utført i samsvar med kontrakten og dette skyldes at kravet til faglig forsvarlig handlemåte eller aktsomhet ikke er overholdt.

Entreprenøren skal holde forsikret sitt rådgivningsansvar som nevnt ovenfor etter normale vilkår tilgjengelige i forsikringsmarkedet for en forsikringssum på minst NOK 20.000.000 pr. skadetilfelle i hele prosjektperioden inklusive avtalt garantitid.

9.4 Kontroll

a) Er ikke annet avtalt skal partene innen 14 dager etter kontraktsinngåelse oversende hverandre attester på at forsikring er tegnet i henhold til partenes forsikringsplikter. Byggherren plikter ikke å betale avdrag før han har mottatt attestene. Oversendelse av attestene fratrar ikke partene risikoen for at forsikringene er dekkende.

Partene kan forlange ytterligere dokumentasjon om de konkrete forsikringene.

b) Partenes forsikringer skal dekkes hos med et velrenommete selskaper av god standard med minimum Standard and Poor A- rating.

c) Partene skal varsle hverandre umiddelbart dersom noen av forsikringene blir varslet kansellert eller blir kansellert av forsikringsselskapet.

d) Partene skal være medforsikret i hverandres forsikringer.

9.5 Oppgjørsbehandling

a) Byggherre og entreprenøren skal begge varsle hverandre dersom de fremmer krav mot hverandres poliser som nevnt ovenfor. Partene plikter å gi hverandre rimelig assistanse i forbindelse med forsikringsselskapenes behandling av slike krav.

For entreprenørens krav mot byggherres forsikringer skal kravene stilles gjennom byggherre og utbetalingen av erstatning askal skje gjennom byggherre hvis intet annet er avtalt.

b) Egenandel og uforsikrede krav dekkes av den part som etter kontrakten har ansvar for skaden etter kontraktens avsvarsfordeling.

12 BRUK AV UNDERENTREPRENØRER

Pkt 12 tilføyes:

Entreprenøren kan ikke, uten byggherrens skriftlige samtykke, ha flere enn to ledd underentreprenører i kjede under seg.

Før inngåelse av avtale med underentreprenør skal entreprenøren innhente attest for betalte skatter og at innbetaling av merverdiavgift er ajour fra underentreprenør. Fra underentreprenør med forretningsadresse i andre EØS-land enn Norge, skal det innhentes tilsvarende attester.

Entreprenøren skal til enhver tid kunne dokumentere at den anvendte arbeidskraft oppfyller kontraktens bestemmelser, herunder at underentreprenører har oppfylt sine forpliktelser overfor skattemyndighetene.

Byggherren har rett til å kreve at entreprenøren erstatter underentreprenør dersom opplysningene i skatteattester viser at underentreprenør eller kontraktsmedhjelper har misligholdt sine forpliktelser overfor skattemyndighetene eller dersom entreprenøren ikke kan dokumentere at underentreprenører har oppfylt disse forpliktelsene. Omkostningene som følge av hevning av underentreprenørs avtale, skal bæres av entreprenøren.

Dersom forholdet ikke er blitt rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren anses dette å være et vesentlig mislighold og kan påberopes av byggherren som grunnlag for hevning.

18 BYGGHERRENS YTELSER

18.1 Byggherrens medvirkningsplikt

Pkt. 18.1 d) erstattes med følgende:

eksisterende fastmerker i området. Dersom entreprenøren har behov for etablering av nye fastmerker utover de som er påvist av byggherren vil disse være entreprenørens ansvar. Kvalitetssikring av nye fastmerker er entreprenørens ansvar.

19 ENDRINGER

19.1 Retten til å pålegge endringer

Byggherren har rett til å pålegge entreprenøren endringer inntil 20 % netto tillegg til kontraktssummen.

19.3 Endringsarbeid der det ikke er gitt endringsordre

Pkt 19.3, siste ledd strykes.

22 BEREGNING AV VEDERLAGSJUSTERING OG FRISTFORLENGELSE

22.5 Beregning av fristforlengelse

Pkt 22.5 andre ledd tilføyes:

Ved beregning av fristforlengelse for endrings- og tilleggsarbeider skal det foretas reduksjon for arbeider som ikke er kommet til utførelse.

23.3 Fakturering og betaling

Pkt 23.3, 8. ledd, første punktum erstattes med:

Byggherren plikter å betale innen 30 dager etter at han har mottatt faktura i samsvar med dette pkt. 23.3 og kontrakten for øvrig.

26 FORSINKELSE

26.3 Dagmulktens størrelse

Dagmulktens størrelse er angitt i Vedlegg B.

Pkt. 26.3, tredje ledd, første punktum erstattes med:

Entreprenørens samlede dagmulktsansvar er begrenset til 15 % av kontraktssummen.

31 TVISTER

Pkt. 31, andre ledd erstattes med:

Oslo tingrett være verneeting for alle søksmål som måtte utspringe av kontrakten.

Følgende bestemmelser er lagt til som nye og supplerende punkter til standardens bestemmelser:

33 FORRETNINGSETIKK OG ANTIKORRUPSJON

33.1 Krav til forretningsetikk og antikorrupsjon

Entreprenøren skal, i sammenheng med utførelsen av denne kontrakten, opptre i henhold til og ikke delta i noen aktivitet, praksis eller adferd som er i strid med:

- a) enhver lov og forskrift om korrupsjon som gjelder for entreprenøren,
- b) kravene i norsk korrupsjons-lovgivning og forskrifter, når entreprenøren opptrer på vegne av byggherren,
- c) reglene i byggherrens «Leveregler for leverandører», vedlagt i Vedlegg D; og

Entreprenøren bekrefter videre å ikke ha foretatt seg noe, i forbindelse med anbud, forhandlinger eller forberedelser til denne kontrakten, i strid med noen av de ovenstående lover, forskrifter eller regler.

33.2 Bokføring, rapportering og revisjon

Entreprenøren skal føre detaljerte og oppdaterte regnskaper og annen dokumentasjon i samsvar med internasjonalt anerkjente regnskapsstandarder og betingelsene i denne kontrakten. Disse skal identifisere alle betalinger og transaksjoner som er foretatt, samt utført arbeid, tid og kostnader som er brukt i forbindelse med kontrakten.

Entreprenøren skal umiddelbart rapportere til byggherren dersom han blir oppmerksom på et mulig mislighold av kontraktens krav i dette pkt. 33.

Dersom entreprenøren har rapportert et slikt mulig mislighold til byggherren eller hvis byggherren med rimelighet mistenker at et slikt mislighold kan ha forekommet:

- a) skal entreprenøren gi byggherren og byggherrens representanter, med rimelig frist og i vanlig arbeidstid, tilgang til alle lokaler og personer som er relevant for å kunne undersøke slike mulige brudd nærmere. Entreprenøren skal i tillegg gi relevant informasjon og annen nødvendig bistand til gjennomføringen av slike undersøkelser.
- b) skal entreprenøren innen rimelig tid etter å ha blitt bedt om det, gi enhver representant oppnevnt av byggherren tilgang til og kopier av entreprenørens bøker, regnskaper og annen dokumentasjon og relevant informasjon knyttet til det mulige misligholdet. Representanten skal behandle konfidensielt eventuelle forretningshemmeligheter og annen konfidensiell informasjon han mottar i forbindelse med gjennomgangen, bortsett fra at representanten har rett til å formidle til byggherren resultatene av sine undersøkelser vedrørende det mulige misligholdet og all informasjon knyttet til dette. Denne revisjonsretten skal gjelde i kontraktsperioden og i to år etter opphør av kontrakten;
- c) kan byggherren kreve at entreprenørens arbeider under kontrakten suspenderes i en rimelig undersøkelsesperiode, uten at dette gir entreprenøren rett til å kreve fristforlengelse eller vederlagsjustering; og
- d) kan byggherren kreve at entreprenøren iverksetter rimelige korrigerende tiltak identifisert av byggherren eller byggherrens representanter, inkludert etablering av nye prosedyrer eller fjerning av personer som har handlet i strid med kravene i dette pkt. 33.

33.3 Hevning og erstatning

Brudd på bestemmelsene i dette pkt. 33 er å anse som et vesentlig mislighold av kontrakten og gir byggherren rett til å heve kontrakten etter bestemmelsene i pkt. 29. Ved slik hevning skal entreprenøren holde byggherren skadesløs mot ethvert tap, ansvar, skader, kostnader og utgifter (inkludert advokathonorarer) pådratt eller lidd av byggherren som følge av et slikt mislighold.

33.4 Representanter og underentreprenører

Kravene i dette pkt. 33 skal gjelde for entreprenørens ansatte og underentreprenører, og entreprenøren skal sørge for at disse opptrer i samsvar med kravene i dette pkt.33.

Alle kontrakter inngått av entreprenøren med underentreprenører skal:

- a) pålegge underentreprenørene krav som i all vesentlighet er like strenge som de kravene som er omtalt i dette pkt. 33;
- b) inkludere rett til tilgang for byggherren og byggherrens representanter til underentreprenørens lokaler, personer, bøker, regnskap og annen informasjon i tråd med prinsippene i pkt. 33.2 over; og
- c) inkludere en forpliktelse for underentreprenørene til å gjennomføre rimelige korrigerende tiltak identifisert av byggherren eller byggherrens representanter i tråd med prinsippene i pkt. 33.2 over.

Entreprenøren skal gjøre sitt ytterste for å sikre at underentreprenørene overholder kravene i dette pkt. 33 og skal overvåke og håndheve underentreprenørens overholdelse av disse kravene.

34 LØNNS- OG ARBEIDSVILKÅR

Entreprenøren skal sørge for at ansatte i egen og eventuelle underentreprenørers organisasjon, som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, har lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med denne bestemmelse. Bestemmelsen gjelder for arbeider som utføres i Norge.

På områder dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale skal entreprenøren ha lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med gjeldende forskrifter.

På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal entreprenøren ha lønns- og arbeidsvilkår i henhold til gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje.

Med lønns- og arbeidsvilkår menes i denne sammenheng bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Byggherren har adgang til å føre tilsyn og kontroll med entreprenøren og entreprenøren skal fremlegge slik dokumentasjon som er tilstrekkelig for å dokumentere at kravene er tilfredsstilt. I tillegg kan byggherren kreve å få adgang til lokaler som benyttes til innkvartering av ansatte. Byggherrens rett til dokumentasjon og inspeksjon skal også gjelde overfor underentreprenører.

Entreprenøren skal videreføre bestemmelsene i første til femte ledd mot underentreprenører. Entreprenøren skal gjennomføre nødvendige kontroller mot underentreprenører. Entreprenøren skal dokumentere resultatet av kontrollene, og oversende dokumentasjonen til byggherren. På byggherrens forlangende skal entreprenøren gjennomføre nærmere spesifiserte kontroller mot underentreprenører.

Ved brudd på denne bestemmelsen kan byggherren holde tilbake et beløp som tilsvarer 2 ganger entreprenørens antatte besparelse, til det er dokumentert at forholdet er brakt i orden for hele kontraktperioden. Om dokumentasjon ikke framlegges eller forholdet bringes i orden innen avslutningen av arbeidene, går det tilbakeholdte beløpet til fradrag i entreprenørens krav på vederlag. Tilbakehold etter denne bestemmelsen er ikke til hinder for at byggherren hever kontrakten etter punkt 29.